

Posudek bakalářské práce Daniely Kožurikové: *Přechylování nových názvů profesí*

Daniela Kožuriková předloženou bakalářskou prací zdařile navazuje na svou dřívější práci (*Konkurence slovotvorných sufixů při přechylování názvů profesí*, 2012), čímž dokazuje svůj trvalejší odborný zájem i věrnost této aktuální, zajímavé a problematické tematice. Tentokrát si za cíl stanovila porovnat a ověřit výskyt nových přechýlených jmen profesí zaznamenaných lexikograficky (ve slovnících *Nová slova v češtině 1 a 2*) a přehledově-komparatisticky ve studii L. Morovčové (2009) s aktuálním výskytem v textech korpusu SYN 2010 a v databázi Neomat. Práce tak vedle úvodní teoretické části (3., 4. a 5. kapitola, svědčící o přehledu autorky v domácí odborné lingvistické literatuře o přechylování) předkládá především zkoumaný jazykový materiál utříděný podle výchozích zdrojů a podle četnosti výskytu v korpusu SYN 2010 s přihlédnutím k jejich zastoupení v jednotlivých funkčních stylech (uváděny jsou zdrojové texty). Tím se v dané oblasti pojmenování snažila zmapovat současnou podobu češtiny a překvapivě dospěla k poměrně značnému množství přechýlených názvů, které mají v korpusových textech velmi malý či nulový výskyt (viz souhrnné seznamy názvů v podkapitole 7.3). Přehledy doplňuje výkladový slovníček některých méně obvyklých jmen (8. kapitola). Výsledky vlastního výzkumu (ověřování v korpusu) pak stručně srovnává s hlavní dosavadní charakteristikou jednotlivých slovotvorných sufixů v odborné literatuře i se závěry své předchozí práce.

Co se týče celkového pojetí, zpracování i výsledků práce, musím především konstatovat a vyzdvihnout autorčinu naprostou samostatnost, a to od samého počátku (včetně volby tématu i metodologie zpracování). Oceňuji také důslednost, detailnost, pečlivost i zručnost při práci s korpusy i snahu o formální přesnost a přehlednost (viz např. grafické odlišení různých typů pojmenování). Text práce je zpracován promyšleně, je srozumitelně a jednoznačně formulovaný, vyznačuje se vysokou jazykovou úrovní. Náležitě je také citování odborné literatury. K práci mám jen několik připomínek:

- 1) Překlepy a drobné pravopisné nedostatky, např. na s. 15, 16 chybí interpunkce, viz posuzovaný rukopis práce.
- 2) Drobné formulační nepřesnosti: s. 16: *(Přípona) Pojmenovává osoby a příslušnice národů.; ... Dále se pojí za jména mužského rodu zakončená...;*
s. 36: *druhé v o pět let starším vydání...*
- 3) Obsahové nepřesnosti: s. 16: *V této části práce se budeme podrobně věnovat jednotlivým přechylovacím sufixům, které uvádíme podle míry používání při*

přechylování substantiv. – Bylo by možné tuto míru vymežit, upřesnit kritérium hodnocení?

s. 17: *Dále nahrazuje i přípony -a (předsedkyně)...*: Ačkoliv v názvu *předseda* morfém *-a* plní i slovotvornou funkci, jde o jiný typ než (skutečný) slovotvorný morfém *-ek*. Autorka toto označení (i dále v práci) přejímá z odborné literatury, bylo by však vhodné tento rozdíl konstatovat.

s. 17: Mezi příklady názvů odvozených sufixem *-ice* je zřejmě omylem uveden také příklad *družka*, tamtéž k uvedeným alternacím *i//i* a *á//a* chybí příklady.

- 4) K vyhledávání v korpusu SYN 2010: jak je v práci důsledně uváděno a rozlišováno, některá pojmenování byla zadávána jako lemma, jiná jako word. Možná by bylo užitečné uvést, naznačit či připomenout (byť jen v poznámce pod čarou), proč a kdy bylo dané zadání použito.
- 5) K přehledu názvů: počty výskytů jednotlivých pojmenování jsou pečlivě uváděny v textu (ve větách, navíc vyjádřené slovně). Myslím, že by názorněji poskytly obraz o stavu a konkurenci jednotlivých názvů a jejich slovotvorných typů (podle sufixů), pokud by byly sestaveny v tabulkách s příslušnými číselnými hodnotami. Takto se cenné kvantitativní údaje poněkud ztrácejí či rozplývají v textu, což je škoda.
- 6) Zařazení pojmenování *au-pair*, *baby sitter* je sporné: na rozdíl od ostatních názvů to nejsou slovotvorně přechýlená jména, do této skupiny patří jen sémanticky. Navíc podoby *au-pair*, *au pair*, *aupair* lze považovat za pravopisné varianty, nikoliv jako různé (jednotlivé) názvy, podobně dále také *gogo tanečnice* / *go go tanečnice*, *marketing manažerka* / *marketing managerka* (s. 28), *babysitter* / *baby-sitter*, *testerka/testérka*, *top modelka topmodelka* (s. 34).

Závěr: Práce Daniely Kožurikové splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji klasifikovat ji v závislosti na obhajobě stupněm výborně – velmi dobře.

doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.
oponentka práce

Praha 6. 8. 2014